

رام - دهم دی

شروین وکیلی

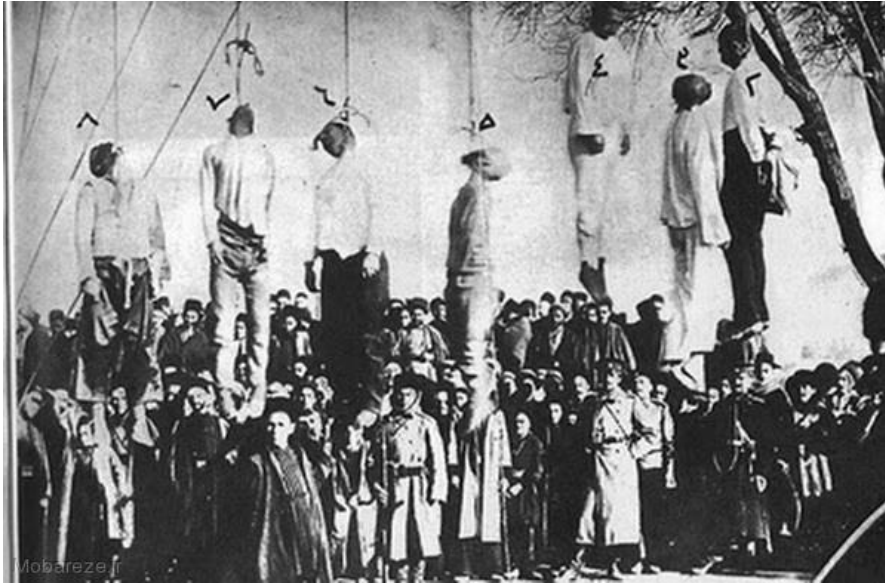
رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دهم دی

روز دهم دی در سال ۱۲۹۰ خورشیدی با عاشورا مصادف می‌شد و در این روز بود که روسها و مزدوران‌شان در تبریز هشت تن از مشروطه‌خواهان نامدار تبریز را دار زدند (تصویر بالا) که در میان‌شان ثقه‌الاسلام تبریزی نامدارتر از باقی بود. روسها حسن و قدیر دو پسر علی خان موسیو را هم دار زدند، چون پدرشان که از آزادیخواهان نامدار بود را به چنگ نیاوردند. صادق السلطنه و شیخ سلیم دو تن دیگر از شهیدان این روز بودند. با این همه آزادیخواهان ایرانی همچنان نیرومند و فعال باقی ماندند و پنج سال بعد در همین روز از سویی روسها کم کم از ایران رانده می‌شدند و از سوی دیگر بین مجاهدین و نیروی گسیل شده از طرف انگلیسیها جنگ شدیدی درگرفت و در نتیجه انگلیسیها با صد کشته زخمی به شیراز بازگشتند. در همین روز به سال ۱۳۱۶ قانون تقسیمات کشوری به تصویب رسید که ده استان و ۴۹ شهرستان و ۲۹۰ بخش شامل چندین دهستان برای کشور تعریف می‌کرد.

در چهارشنبه دهم دی سال ۱۳۳۴ آیت‌الله کاشانی به خاطر مشارکت در قتل رزم‌آرا به دادرسی ارتش

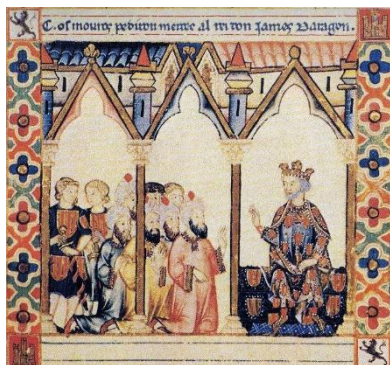
احضار و پس از بازجویی اولیه بازداشت شد و جالب آن که محل محبوس شدن‌اش در کنار جایی بود که

دکتر مصدق هم در آن زندانی بود. در ۱۳۷۳ هم قوای روس با ارتشی شصت هزار نفره به گروزی حمله

کردند و آزادیخواهان داغستانی که در رسانه‌های روسی چنین خوانده می‌شوند را به شدت سرکوب کردند.

جنگاوران داغستانی در این هنگام نزدیک به دوازده هزار نفر بودند که هفت هزار نفرشان در جریان این حمله

کشته شدند.

جیمز اول

آرتور گینس

دولت قدیم ویتنام

در دهم دی سال ۴۰۶ میلادی قبیله‌ی ایرانی آلان که با قبایل ژرمنی و نِداال و سوئبی متحد شده بود

از رود راین رد شد و حمله‌اش به سرزمین گل (فرانسه‌ی امروزی) را آغاز کرد، در ۵۳۵ میلادی بلیزاریوس

سردار بیزانسی فتح سیسیل را کامل کرد و گت‌ها را از آنجا بیرون راند، و در ۶۰۴ هجری خورشیدی لی چیو

هوانگ شاهزاده خانمی که آخرین بازمانده‌ی دودمان لی در ویتنام بود، با تران تای تونگ ازدواج کرد و به

این ترتیب با به پادشاهی رسیدن وی سلطنت به دودمان نوپای تران منتقل شد.

در سال ۶۰۸ جیمز اول شاه آراگون جزیره‌ی مایورکا را از مسلمانان گرفت و شهرهای این منطقه را ویران ساخت، در ۹۷۹ اساسنامه‌ی شرکت هند شرقی انگلستان به تصویب رسید و در ۱۰۶۶ پروتستانهای فرانسه (هوگنوها) از ترس بگیر و ببند مذهبی به دماغه‌ی امید نیک کوچ کردند.

در سال ۱۳۲۳ بلغارستان که تا این لحظه متحد آلمان بود با قطعی شدن شکست آلمان در جنگ جهانی دوم به این کشور اعلان جنگ داد! در ۱۳۴۲ فدراسیون آفریقای مرکزی فرو پاشید و کشورهای رودزیا، ملاوی و زامبیا از دل آن زاده شدند، در ۱۳۶۲ هم محمدو بوحاری در نیجریه کودتا کرد و به عمر دولت دموکراتیک این کشور خاتمه داد.

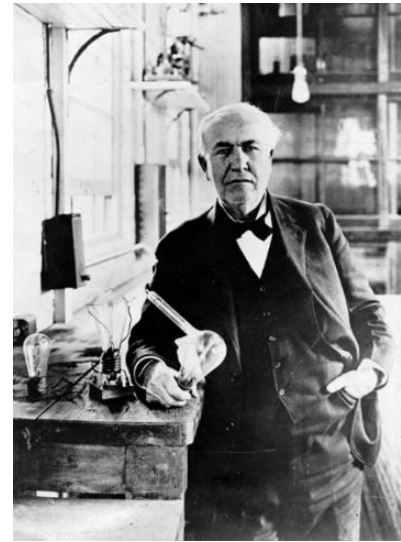
این روز در دهه‌ی هفتاد برای روسها هم پرماجرا بوده است. چون در ۱۳۷۱ در جریان روندی صلح‌آمیز که به «طلاق مخملی» شهرت یافته، کشور چکسلواکی به دو کشور جمهوری چک و اسلواکی تجزیه شد، و در ۱۳۷۸ بوریس یلتسین رئیس‌جمهور روسیه استعفا داد و نخست‌وزیر ولادیمیر پوتین قدرت را در این کشور به دست گرفت.

تانک روسی در گروزنی

یلتسین و پوتین و سراسقف روسیه

مهمانی شام در شکم دایناسور

ادیسون و لامپ اولیه‌اش

در دهم دی سال ۱۱۳۸ هجری خورشیدی آرتور گینس شرکت آبجوسازی و شراب‌سازی خود را

تاسیس کرد، در ۱۱۶۹ اولین روزنامه به زبان یونانی با نام افیمیریس انتشار یافت، و در ۱۱۷۵ شهر بالتیمور

تاسیس شد. در سال ۱۲۳۲ هم ریچارد اوون در شکم یک مدل از ایگوانودون (دایناسوری منقرض شده) که

دوستش بنجامین واترهاوس هاوکینز در ابعاد طبیعی در جنوب لندن ساخته بود، مهمانی شام داد!

در ۱۱۳۶ ملکه ویکتوریا اوتاوا را که در آن هنگام دهکده‌ای کوچک بود به عنوان پایتخت کانادا

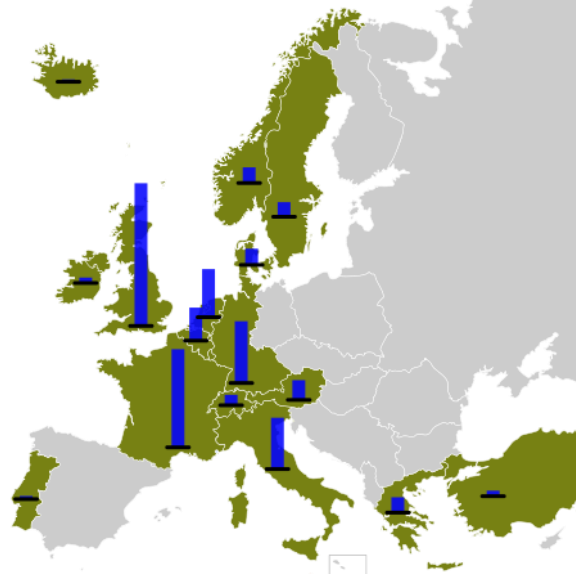
انتخاب کرد و در ۱۲۴۱ لینکلن طبق فرمانی بخش غربی ویرجینیا را که هوادار شمالی‌ها بود به اتحادیه‌ی

خود راه داد. کشمکش میان بخش شرقی و غربی ویرجینیا در جریان جنگهای داخلی و بر سر موضوع

برده‌داری باعث شد از این هنگام این سرزمین به دو ایالت مجزا تقسیم شود.

محمدو بوحاری

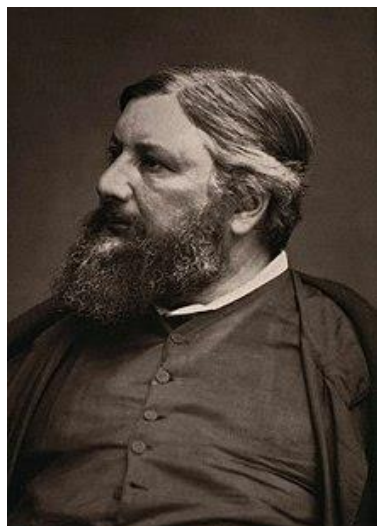
تثبیت ارزش یورو در اروپا نسبت به پول ملی

دو اختراع مهم این روز هم یکی در ۱۲۵۷ رخ داد و زمانی بود که کارل بنز حق اختراع موتور گازی خود را ثبت کرد، و دیگری یک سال بعد در ۱۲۵۸ قرار گرفت وقتی توماس ادیسون برای نخستین بار لامپ برقی و روشنایی‌اش را برای مردم نمایش داد. در ضمن در ۱۳۴۷ هواپیمای توپولوف Tu-144 اولین پرواز خود را انجام داد و این اولین هواپیمای مسافربری با سرعت بیشتر از صوت بود که به هوا می‌پرید.

چندین رخداد اقتصادی مهم هم در دهم دی واقع شده است. در ۱۳۳۰ برنامه‌ی مارشال پس از صرف ۱۳/۳ میلیارد دلار برای بازسازی اروپا به پایان رسید، در ۱۳۳۴ شرکت جنرال موتورز اولین شرکت آمریکایی بود که سالی بیش از یک میلیارد دلار درآمد داشت، و در ۱۳۶۲ دولت آمریکا شرکت تلفن و تلگراف آمریکا را به خاطر بزرگی بیش از اندازه‌اش به شرکت‌های کوچکتر تجزیه کرد. در ۱۳۷۷ اتحادیه‌ی اروپا ارزش یورو

را در قلمرو پولی خود تثبیت کرد. در ۱۳۷۸ هم دولت آمریکا کنترل و مالکیت کانال پاناما را به کشور پاناما منتقل کرد.

گوستاو کوربه

کومودوس

ژاک کارتیه

در این روز از میان قدما عمادالدین محمد بن قاسم ثقفی سردار اموی و فاتح سند و مولتان (۷۴) و

از میان معاصران مهدی اسداللهی بازیکن، مربی، نویسنده و مفسر فوتبال و پایه گذار باشگاه فوتبال پاس تهران

(۱۳۱۰) زاده شده‌اند.

در سایر نقاط دنیا نیز ژاک کارتیه جهانگرد و ماجراجوی فرانسوی (۸۷۰) در این روز زاده شده و

کومودوس امپراتور روم (۱۹۲ میلادی)، لی شی جی سردار چینی (۴۸ هجری خورشیدی)، گوستاو کوربه

نقاش و هنرمند فرانسوی-سوئسی (۱۲۵۶) و پوپوف فیزیکدان روس (۱۲۸۴) در این روز درگذشته‌اند.